

KVALITETSDEKLARATION

Generationsväxling 2026

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

Statistikområde

Generationsväxling

Referenstid

2026

Innehåll

1	Relevans	3
1.1	Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1	Statistikens ändamål	3
1.2	Statistikens innehåll	3
1.2.1	Objekt och population	3
1.2.2	Variabler	3
1.2.3	Statistiska mått	4
1.2.4	Redovisningsgrupper	4
1.2.5	Referenstider	4
2	Tillförlitlighet	4
2.1	Tillförlitlighet totalt	4
2.2	Osäkerhetskällor	4
2.2.1	Urval	4
2.2.2	Ramtäckning	5
2.2.3	Mätning	5
2.2.4	Bortfall	5
2.2.6	Modellantaganden	6
2.3	Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3	Aktualitet och punktlighet	6
3.1	Framställningstid	6
3.2	Frekvens	6
3.3	Punktighet	6
4	Tillgänglighet och tydlighet	6
4.1	Tillgång till statistiken	6
4.2	Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3	Presentation	7
4.4	Dokumentation	7
5	Jämförbarhet och sam användbarhet	7
5.1	Jämförbarhet över tid	7
5.2	Jämförbarhet mellan grupper	7
5.3	Sam användbarhet i övrigt	7
5.4	Numerisk överensstämmelse	7
	Allmänna uppgifter	7
A	Klassificeringen Sveriges officiella statistik	7
B	Sekretess och personuppgiftsbehandling	7
C	Bevarande och gallring	7
D	Uppgiftsskyldighet	8
E	EU-reglering och internationell rapportering	8
F	Historik	8
G	Kontaktuppgifter	8
	Bilaga 1. Frågeblankett	9

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken tas fram med syfte att belysa hur kommande generationsväxling inom svenskt jordbruk kan komma att se ut. Statistik om jordbrukets ägande är efterfrågad och används vid analyser av exempelvis den gemensamma jordbrukspolitiken.

Det här är första gången som Jordbruksverket framställer statistik om generationsväxling.

1.2 Statistikens innehåll

1.2.1 Objekt och population

Populationen, de objekt som man vill kunna dra slutsatser om, utgörs av de jordbruksföretag drivna som enskild firma som enligt Lantbruksregistret (LBR) 2025 har en aktiv brukare som är mellan 60-80 år, och företaget har en standardiserad intäkt över 10 000 euro (eller drygt 100 000 kronor per år). Standardiserade intäkter är ett storleksmått på jordbruksföretag som används inom EU och som utgår från schabloniserade intäkter per gröda och djurslag.

Med jordbruksföretag avses en inom jordbruk, husdjurskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Med företagare avses den person som juridiskt och ekonomiskt svarar för verksamheten på jordbruksföretaget.

För att ingå i LBR ska jordbruksföretaget bruka mer än 2,0 ha åkermark, eller bruka sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark, eller bedriva trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal eller minst 200 kvadratmeter växthusyta, eller inneha djurbesättning som omfattar minst 10 nötkreatur, eller minst 10 suggor eller 50 grisar, eller minst 20 får och lamm, eller minst 1 000 fjäderfä (inklusive kycklingar).

1.2.2 Variabler

Följande variabler redovisas:

- antal jordbruksföretagare i ålder 60-80 år
- jordbruksföretagarens eget övertagande från
- år för eget övertagande
- planer för kommande generationsskifte
- hinder för generationsskifte
- tid för nedtrappning av nuvarande jordbruksdrift
- antal efterträdare klara att ta över jordbruksdriften
- efterträdare inom eller utanför familjen
- efterträdare ålder
- efterträdare arbete i jordbruksdriften

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av skattningar av totaler. Osäkerheten i skattningarna redovisas i form av medelfel.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande indelningar:

- riket
- riksområde
- ålder
- driftsinriktning
- storlek (baserat på standardiserad intäkt)

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna avser perioden januari-mars 2026.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Som mått på precisionen anges det skattade relativa medelfelet uttryckt i procent av skattningen. Medelfelen avspeglar främst urvalsfel och effekten av andra slumpmässiga fel, däremot inte systematiska fel såsom bortfallsfel eller mätfel.

Medelfel redovisas i tillhörande Excel-fil med tabeller. Om medelfelet är 35 % eller högre redovisas varken värde eller medelfel.

2.2 Osäkerhetskällor

I denna undersökning kan osäkerhet förekomma till följd av urval, täckningsbrister, mätning, bortfall, bearbetning och modellantaganden.

Dessa fel bedöms sammantaget ha liten inverkan på statistikens tillförlitlighet. Tillförlitligheten redovisas kvantitativt genom precisionen i skattningarna, uttryckt i relativa medelfel (procent).

2.2.1 Urval

Statistiken om generationsskifte baseras på information från ett urval av företag i rampopulationen. För att kunna dra ett urval från populationen skapades en urvalsram som avgränsade och identifierade objekten i populationen.

Av de 54 723 företag som ingick i LBR 2025 ingick 11 198 företag i urvalsramen med aktiva brukare mellan 60-80 år. Avgränsning om en standardiserad intäkt (standard output, SO) om 10 000 euro eller drygt 100 000 kronor per år, användes också.

Ett stratifierat urval drogs baserat på ålder, driftsinriktning, samt storlek grundat på standardiserad intäkt. Urvalet bestående av 42 strata med totalt 2 013 företag, stratifierades på

ålder:

- 60-70 år,
- 71-80 år,

driftinriktningar:

- spannmål,
- övrig växtodling,
- mjölkkor,
- köttdjur,
- annan animalieproduktion,
- mixade/små företag,

samt total standardiserad intäkt om:

- 10 000 – 15 000 euro,
- 15 000 – 100 000 euro,
- 100 000 – euro.

2.2.2 Ramtäckning

Mellan tidpunkten för urvalsramens upprättande och undersökningstillfället kan förändringar ske i företagsbeståndet. Förändringarna kan medföra så kallad övertäckning, det vill säga att rampopulation omfattar företag som inte ingår i målpopulationen, till exempel nedlagda företag. Det kan också vara så att till exempel nystartade företag i målpopulationen missas i rampopulationen, så kallad undertäckning.

Både över- och undertäckning kan förekomma, men täckningsfel har bedömts ha liten inverkan på resultaten i denna undersökning. Rampopulationen utgörs av LBR 2025. Ramen för LBR 2025 bygger på LBR 2024 uppdaterat med resultat från urvalsundersökningar genomförda under 2025 samt ändringar i administrativa register.

2.2.3 Mätning

Mätfel förekommer i den grad de lämnade svaren är felaktiga.

Uppgifterna samlades in i ett elektroniskt frågeformulär, se bilaga 1, utvecklat av Jordbruksverkets statistikenhet i samråd med LRF, SLU och internt på Jordbruksverket.

Inloggning till frågeformuläret skickades ut till jordbruksföretagen baserat på hur de besvarat enkäter i tidigare undersökningar. Inloggningen skickades ut till 1 197 företag som ett missiv. Av dessa besvarade 65 % eller 778 jordbruksföretag, motsvarande 39 % av urvalet, frågeformuläret på webben.

Samma formulär skickades ut via brev till 816 jordbruksföretag, från vilka svar inkom för 466 företag eller 57 %, motsvarande 23 % av urvalet om 2 013 företag.

2.2.4 Bortfall

Bortfallet består av objektbortfall, vilket innebär att frågeformuläret inte alls är besvarat. Objektbortfall kan bero på att uppgiftslämnaren inte är villig att delta i undersökningen, inte går att nå eller är förhindrad att medverka. Objektbortfall har vid estimationen hanterats genom uppräknig med bortfallsvikter. Bortfallet redovisas i tabell 1.

Tabell 1. Redovisning av bortfall

Typ av bortfall	Antal	Andel av urvalet	Förklaring
Ej svar	710	35,3 %	Helt saknat svar, ej inskickad blankett
Partiellt bortfall	87	4,3 %	Ej fullständigt ifyllt enkät (färre än 5 svar angivna). Har hanterats som objektsbortfall.
Sent ankomna	6	0,3 %	Svar inkommit efter slutdatum, 2026-03-31, då data börjat bearbetas.
Avböjd medverkan	4	0,2 %	Respondenten vill ej delta, vägran
Förhindrad medverkan	4	0,2 %	Sjukdom mm
Ej anträffad	3	0,1 %	Skyddad adress, postretur mm
Totalt	814	40,4 %	

Bortfallet bedöms inte ha påverkan på kvaliteten eller leda till några systematiska eller slumpmässiga fel av betydelse.

2.2.6 Modellantaganden

För varje svarande jordbruksföretag har en vikt beräknats. Syftet med detta är att kunna redovisa resultat för hela populationen (samtliga enskilda firmor med en brukare 60-80 år) och inte enbart för de svarande jordbruksföretagen. Vikten kallas därför även för uppräkningsstal.

Vikterna har beräknats utifrån urvalsdesignen samt antaganden om objektbortfall och täckningsfel. Vikterna bygger på antagandet att ramen återspeglar populationen väl och därmed att över- och undertäckningen är försumbar. Dessutom antas att bortfallet inte skiljer sig från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Enbart slutlig statistik tas fram.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Ungefär 5 månader.

3.2 Frekvens

År 2026 var första året som undersökningen genomfördes.

3.3 Punktlighet

Denna statistik är inte officiell statistik och inkluderas ej i publiceringsplanen.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras i en statistikrapport på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se/statistik där det är möjligt att ladda ner statistiken i en Excel-fil.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

För specialbearbetningar kontaktas Statistikenheten på Jordbruksverket via e-post: statistik@jordbruksverket.se.

4.3 Presentation

Resultaten redovisas i form av tabeller, figurer och kommenterande text.

4.4 Dokumentation

Utöver statistikrapporten utgör denna kvalitetsdeklaration samt dokumentet Statistikens framställning dokumentation av undersökningen.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

År 2026 är första året som undersökningen har genomförts.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten är god mellan olika redovisningsgrupper.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

God sam användbarhet med FSDN föreligger.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Statistiken visar inga brister i numerisk överensstämmelse. Mindre summeringsfel kan förekomma i tabeller och diagram, vilka beror på avrundningar.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken om generationsväxling ingår inte i Sveriges officiella statistik.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

Personuppgifter har hanterats på samma sätt som om statistiken är officiell statistik.

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

C Bevarande och gallring

Kopior av Jordbruksverkets alla statistikrapporter och tillhörande kvalitetsdokument levereras till Kungliga biblioteket för bevarande.

Jordbruksverket är statistikansvarig myndighet och ansvarar för gallring och arkivering av material som används för produktion av statistik. Enligt 19 §

Lagen om den officiella statistiken ([2001:99](#)) ska statistikansvarig myndighet gallra uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

E EU-reglering och internationell rapportering

Vissa av variablerna som ingår i denna statistik rapporteras till EU genom FSDN.

F Historik

Statistiken saknar historik, då detta är första gången.

G Kontaktuppgifter

Typ	Uppgifter
Statistikansvarig myndighet	Jordbruksverket
Kontaktinformation	Kristin Gustafsson
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036 – 15 57 54

Bilaga 1. Frågeblankett

Generationsväxling 2026

Ditt eget övertagande av jordbruksdriften

1. När du började bedriva din nuvarande jordbruksdrift, från vem tog du över den?
(växtodling, djurhållning, maskiner)

- 1 Från familjen (närmaste, familjen, föräldrar, syskon, far-morföräldrar)
- 2 Från övrig släkt
- 3 Från någon utanför familj/släkt
- 4 Jag har själv byggt upp jordbruksdriften
- 5 Inget av ovanstående alternativ stämmer med mina förutsättningar

2. Vilket år tog du över jordbruket?

Planer för nuvarande jordbruksdrift

3. Hur länge planerar du att fortsätta med din nuvarande jordbruksdrift (växtodling, djurhållning)?
(Samma storlek på jordbruksdriften eller större än idag)

- 1 0 – 5 år
- 2 5 – 10 år
- 3 10 – 20 år
- 4 Längre än 20 år

Planer för nertrappning och kommande överlåtelse

4. Finns det något hinder för en kommande överlåtelse?

(Flera alternativ är möjliga)

1 ☐ Finansiering av överlåtelsen	5 ☐ Tillgång till mark
2 ☐ Jordbrukets lönsamhet	6 ☐ Krångliga regelverk
3 ☐ Kompetens	7 ☐ Har svårt att hitta någon som vill ta över
4 ☐ Levnadsvillkor	8 ☐ Det finns inga hinder

Annat, ange vad:

Planer för nertrappning och kommande överlåtelse

5. När du tänkt börja trappa ner eller sluta med nuvarande jordbruksdrift (växtodling, djurskötsel) vilken är din plan? (Ange ett alternativ. Det alternativ som stämmer bäst)

- 1 En efterträdare är klar att ta över jordbruksdriften, gå vidare till fråga 6.
- 2 Jag planerar att sälja gården tillsammans med jordbruksdriften på den öppna marknaden.
- 3 Jag arrenderar hela gården och planerar att lämna tillbaka alla arrenden.
- 4 Jag planerar att fortsätta att äga gården men arrendera ut den mark jag brukar idag.
- 5 Jag planerar att succesivt trappa ner och minska arbetstiden i jordbruksdriften (växtodling, djurhållning). (Om du kryssat för detta alternativ, besvara fråga 5a nedan)
- 5.a. Du som tänkt trappa ner. Under hur lång tid har du tänkt trappa ner jordbruksdriften innan du slutar helt?
- 1 0 – 5 år
- 2 5 – 10 år
- 3 10 – 20 år
- 4 Längre än 20 år
- 6 Det finns inga aktuella planer idag.

Besvaras av de som har en efterträdare som är tänkt att ta över

6. Enligt de planer du har idag, vem har du tänkt överlåta jordbruksdriften till?

- 1 Någon inom familjen (närmaste barn, barnbarn, syskon)
- 2 Någon inom övrig släkt
- 3 Någon utanför familj/släkt

7. Vilken ålder har den som är tänkt att ta över jordbruksdriften?

- 1 Under 40 år
- 2 Mellan 40 och 50 år
- 3 Över 50 år

8. Arbetar den som är tänkt att ta över i jordbruksdriften idag?

- 1 Ja
- 2 Nej

+

Tack för att du besvarat enkäten

+